

Biblioteka 2015

Moderni ir dinamiška Universiteto biblioteka, savo veikla siekianti visapusiškai užtikrinti studijų ir mokslo informacinį aprūpinimą bei teikianti įvairiapusišką paramą mokslui, plėtojanti akademinės bendruomenės informacinio raštingumo ir informacijos valdymo įgūdžių ugdymą, aktyviai įsijungė ir į bendradarbiavimą su Mokslo ir inovacijų paramos centru bei laboratorijomis. Biblioteka, kurdama ir plėtodama savo veiklas, remiasi Universiteto kuriamą strategija bei akcentuojamais socialinės inovacijos ir bendruomenės akademinės bei kultūrinės raidos užtikrinimo siekiais.

Įsijungdama į bendrą Universiteto studijų ir mokslo veikos kokybės ir paslaugų užtikrinimą, biblioteka kūrė, plėtojė ir viešino Universiteto atvirosios prieigos politiką, inicijavo bibliografinio aprašo mokslo ir baigiamuosiuose darbuose naudojimo suvienodinimą Universitete bei parengė APA (American Psychological Association) ir Chicago bibliografinio aprašo standartų bibliografinio sąrašo sudarymo bei citavimo pavyzdžius, inicijavo savitarnos spausdinimo/ kopijavimo/ skenavimo paslaugos įdiegimą.

Atsižvelgiant į Universitete vykstančius pokyčius, 2014 m. pabaigoje buvo uždaryta prof. Leono skaitykla bei sumažintas bibliotekos darbuotojų skaičius. 2015 m. bibliotekoje dirbo 35 darbuotojai (2014 m. – 41). Net ir nežymiai sumažėjus bibliotekos erdvėms (2015 m. bibliotekos bendras plotas – 3173 m², 2014 m. – 3338 m²) buvo siekiama užtikrinti bibliotekos naudotojų poreikius – maksimaliai (7/24) pailgintas Centrinės bibliotekos darbo laikas, pertvarkyta ir atnaujinta Ilgoji skaitykla. Skaitykloje sukurtos 36 jaukesnės darbo vietos studentams, o dėstytojams įkurta 18 naujų darbo vietų (8 iš jų kompiuterizuotos). Dėstytojams skirtą erdvę papildė literatūra apie aukštąjį mokslą, enciklopedijos, žinynai, žodynai. Bibliotekos II-o aukšto erdvėse įrengta patogi grupinio darbo vieta – rengiamų darbų medžiagos vaizdą galima matyti ne kompiuterio vaizduoklyje (monitoriuje), o ant sienos pakabintame televizoriaus ekrane.

Daug dėmesio skirta bibliotekos elektroninės informacinės erdvės tobulinimui:

- Išplėstas bibliotekos tinklalapio funkcionalumas – pasiūlyta vieno langelio paieška bibliotekos ištekliuose: elektroniniame kataloge, MRU mokslo publikacijose, MRU virtualioje bibliotekoje ir MRU institucinėje talpykloje;
- Sukurta internetinė Grupinio darbo skaityklos (I-017 kab.) darbo vietų rezervacija;
- Parengta ir administruojama Universiteto svetainės (Mokslo dalies) rubrika „Informacija straipsnių autoriams“.

Savo teikiamų paslaugų spektru ir kokybe Universiteto biblioteka prilygsta moderniausioms Europos akademinėms bibliotekoms. Būdama aktyvi Lietuvos bei užsienio profesinėmis naujovėmis besidominti LIBER (Ligue des Bibliothèques Européennes des Recherche) narė, biblioteka analizuoja, ieško bei inicijuoja savo darbe naujus veiklos organizavimo ir užtikrinimo sprendimus, taip pat, nuolat stebėdama kintančius akademinės bendruomenės informacinius, akademinus bei socialinius poreikius, inicijuoja naujas veiklas, paslaugas ir mokymus, pritaikytus mobilioms technologijoms, bibliotekos lankytojams bei nutolusiems naudotojams. Biblioteka savo veikla bei plačiu paslaugų spektru domina kolegas iš Lietuvos ir užsienio bibliotekų. Jie ne tik atvyksta susipažinti su šiuolaikiška Universiteto biblioteka, bet ir prašo pasidalinti patirtimi, kviečia į profesines patirties skaidos konferencijas bei renginius, kreipiasi dėl kvalifikacijos kėlimo mokymų.

Išteklių formavimas

MRU biblioteka formuoja į akademinės bendruomenės poreikius orientuotą fondą ir siekia jo nuolatinio atnaujinimo, papildymo aktualiaisiais, įvairaus formato leidiniais. Fizinių leidinių mažėjimas, o elektroninių knygų skaičiaus augimas – rodo nuoseklų bibliotekos persiorientavimą nuo spaudinių kaupimo prie elektroninių išteklių įsigijimo ir prieigos prie jų užtikrinimo.

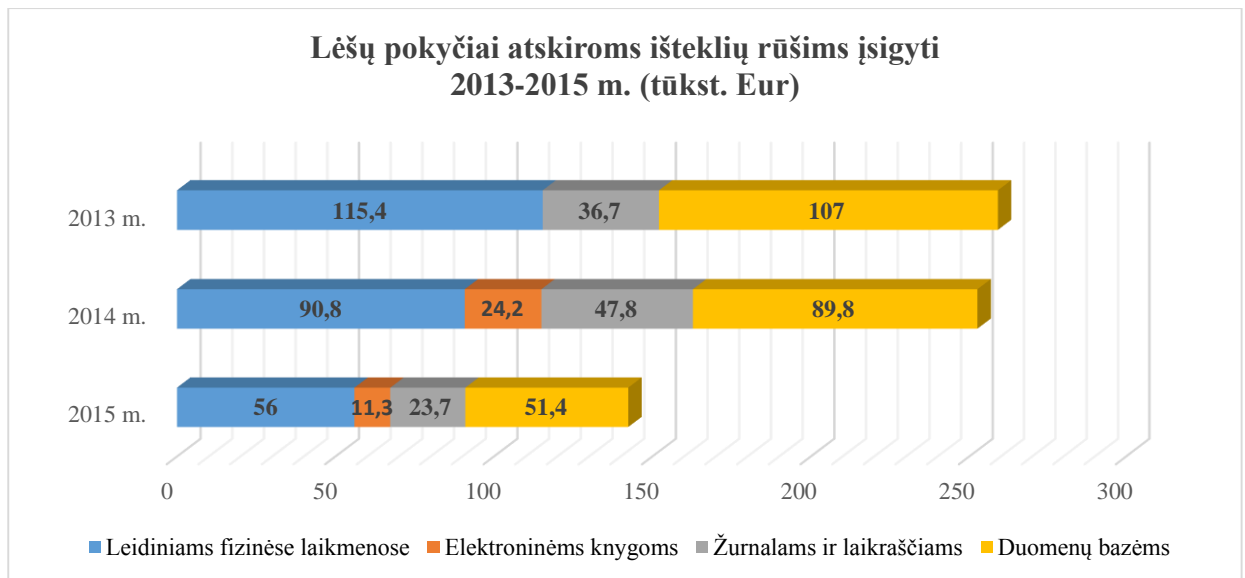
Bibliotekos informacijos išteklių pokyčiai

	2014 m.	2015 m.
Bibliotekos fondas (egz.)	247 111	245 506
Gauta leidinių per metus (egz.)	6 863	3 591
Nurašyta leidinių per metus (egz.)	4 668	5 196
Gaunama periodinių leidinių (pavad.)	165	160
Prenumeruojama duomenų bazių	54	54
El. knygų skaičius DB (pavad.)	257 405	280 191
Periodinių leidinių skaičius DB (pavad.)	29 669	29 500

2015 m. bibliotekos fondas (fizinių vnt.) statistiškai sumažėjo, nes daug praradusių aktualumą leidinių nurašyta (virš 5 tūkst.), o naujiems ištekliams įsigyti skirta mažiau lėšų. Mažiau gauta dovanotų leidinių – biblioteka pasipildė 1904 leidiniais, kai 2014 m. gauta 3943 egz.

Bibliotekos informacijos išteklių formavimui ir kitoms išlaidoms skirtų lėšų analizė

	2014 m.	2015 m.
Iš viso lėšų ištekliams ir kitoms išlaidoms (tūkst. Eur)	261,1	150,4
<i>Iš jų:</i>		
Biudžeto lėšos	220,1	126,7
Projektų ir kitos lėšos	12,6	7,2
Dovanos iš įvairių organizacijų ir asmenų	28,4	16,5
Lėšos atskiroms dokumentų rūšims:		
Knygoms, tęstiniams leidiniams, CD, DVD (fizinėse laikmenose) iš viso	90,8	56,0
Elektroninėms knygoms pirkti	24,2	11,3
Žurnalų ir laikraščių prenumeratai	47,8	23,7
Duomenų bazių prenumeratai	89,8	51,4
<i>Iš viso lėšų ištekliams (tūkst. Eur)</i>	252,6	142,4
Kitoms išlaidoms:		
Tarptautinio tarpbibliotekinio abonemento (TTBA) paslaugoms	0,3	0,1
Asociacijų, konsorciūmų mokesčiams	8,2	7,9
Iš viso :	261,1	150,4

2014 m. gruodžio mėn. MRU bibliotekai suteikta Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos (PINO) depozitinės bibliotekos statusas. Nuo 2015 metų biblioteka gauna visus PINO leidžiamus neapriboto naudojimo leidinius, įskaitant knygas, ataskaitas ir periodiką, bei elektroninę medžiagą (CD, DVD ir kt.). Bibliotekos PINO kolekcijoje – 169 pavad. 181 egz. PINO leidinių.

2014 m. liepos mėn. Mykolo Romerio universitete įsteigus Vilniaus Karaliaus Sedžiongo institutą (Vilnius King Sejong Institute) skleisti Korėjos kalbą ir kultūrą, bibliotekos Tylioji skaitykla pavadinta Vilniaus Karaliaus Sedžiongo instituto biblioteka. Metų pabaigoje kolekciją sudarė 88 pavad. 203 egz. įvairios tematikos leidinių korėjiečių ir anglų kalbomis.

Biblioteka prenumeruoja e. išteklius, kurie papildo tradicinių leidinių fondą. 2015 m. buvo užprenumeruotos 54 duomenų bazės, iš kurių 2 yra naujos: tarpdisciplininė mokslo žurnalų straipsnių bazė – *InfoSci-Journals* ir *SpringerLink E-Books* – el. knygų duomenų bazės 4 kolekcijos (Mathematics and Statistics; Business and Economics; Humanities, Social Sciences and Law; Behavioral Sciences).

Prenumeruojamose duomenų bazėse esančių leidinių pavadinimų skaičius bei skaitymo statistika

	2014 m.	2015 m.
Prenumeruojama duomenų bazių	54	54
El. knygų skaičius DB (pavad.)	257 405	280 191
Periodinių leidinių skaičius DB (pavad.)	29 669	29 500
Atsisiųsta visateksčių dokumentų iš prenumeruojamų DB	611 356	484 226

Kintant studentų skaičiui – mažėja ir prenumeruojamų DB panauda. Atsisakyta ne taip aktyviai naudotų DB prenumeratos: *HEPSEU*, *Mybrary*, *International Encyclopedia of Communication*. Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacija (LMBA) savo nariams vietoj duomenų bazės *Oxford Reference Online: Premium Collection* užsakė kitą, panašaus pobūdžio DB – *Credo Online Reference Service*, kurioje yra 650 pavad. enciklopedijų, žinytų, žodynų ir tezaurų.

2015 m. rugsėjo 20 d. baigėsi LMBA vykdomas projektas "eMoDB.LT2: Elektroninių mokslo duomenų bazių atvėrimas Lietuvai - antrasis etapas". Per šį projektą MRU bendruomenei buvo užprenumeruota 21 duomenų bazė. Planuojamas trečias projekto etapas – jam parengtas MRU mokslininkams ir studentams reikalingiausių 23 DB sąrašas.

Aktyviausiai naudojamos duomenų bazės (TOP-10)

		Atsisiūsta visateksčių dokumentų	
		2014 m.	2015 m.
1.	MRU eBooks	327 172	196 739
2.	Ebrary (el. knygos)	74 201	72 375
3.	VGTU eBooks	40 401	26 748
4.	SpringerLink E-Books	-	25 834
5.	Business Source Complete (EBSCO)	26 367	21 404
6.	Academic Search Complete (EBSCO)	20 235	19 412
7.	SciVerse: Science Direct	16 207	13 994
8.	HeinOnline Core Collection	14 001	13 464
9.	PsycARTICLES (EBSCO)	13 909	12 942
10.	Emerald Management eJournals Collection	9 718	7 950

Labai svarbi bibliotekos informacijos sistemos dalis yra Išteklių formavimo skyriaus pildomos duomenų bazės: bibliotekos elektroninis katalogas, institucinė talpykla, Universiteto mokslininkų parengtų publikacijų, daktaro disertacijų ir magistrantų baigiamųjų darbų duomenų bazės.

Bibliotekos pildomos duomenų bazės

	2014 m.	2015 m.	Iš viso įrašų
<i>Bibliotekos elektroninis katalogas</i>			
Parengta bibliografinių įrašų el. kataloge	2 588	1 268	62 889
Nuskenuota ir patalpinta el. kataloge knygų viršelių ir turinių			
<i>Pavadinimų</i>	2211	1676	10 097
<i>Nuskenuota puslapių</i>	8606	5858	41 822
<i>MRU mokslo publikacijų bazė (PDB)</i>			
Parengta bibliografinių įrašų PDB	2 693	1291	20 153
Parengta bibliografinių įrašų eLABa PDB talpykloje	14 449	896	15 345
<i>Elektroninių tezių ir disertacijų informacinė sistema (ETD IS)</i>			

Patalpinta į ETD IS darbų	395	311	4 237
MRU institucinė talpykla			
Patalpinta dokumentų (MRU mokslo žurnalų straipsnių, disertacijų)	1 991	1 434	3 769
Nuskeniuota bibliotekos knygų, ruošiant jas įkelti į MRU talpyklą:			
<i>Pavadinimų</i>	118	211	498
<i>Nuskeniuota puslapių</i>	23 707	51 279	125 341
Sudaryta sutarčių su knygų autoriais	11	11	22
Derinamos sutartys su knygų autoriais (pavad.)			87

2014 m. MRU mokslo publikacijų duomenų bazė (PDB) ir disertacijų bei magistro baigiamųjų darbų duomenų bazė (ETD) perkeltos į atvirosios prieigos nacionalinę talpyklą **eLABa**. 2015 m. parengti įrašai buvo dubliuojami su MRU PDB, kadangi dar neveikė eLABa PDB talpyklos ataskaitų modulis. Įgyvendinant 2012-2015 m. Valstybinį studijų fondo projektą „Studijų prieinamumo užtikrinimas specialiųjų poreikių turintiems studentams“ – informacinė ir fizinė bibliotekos aplinka pritaikyta specialiųjų poreikių turintiems studentams. Teikiama pagalba studentams su regėjimo negalia: jų prašymu skenuojamos studijoms reikalingų knygų dalys, skenuoti tekstai redaguojami, kad būtų tinkami teksto įgarsinimo programoms.

Naudotojų aptarnavimas ir ugdymas

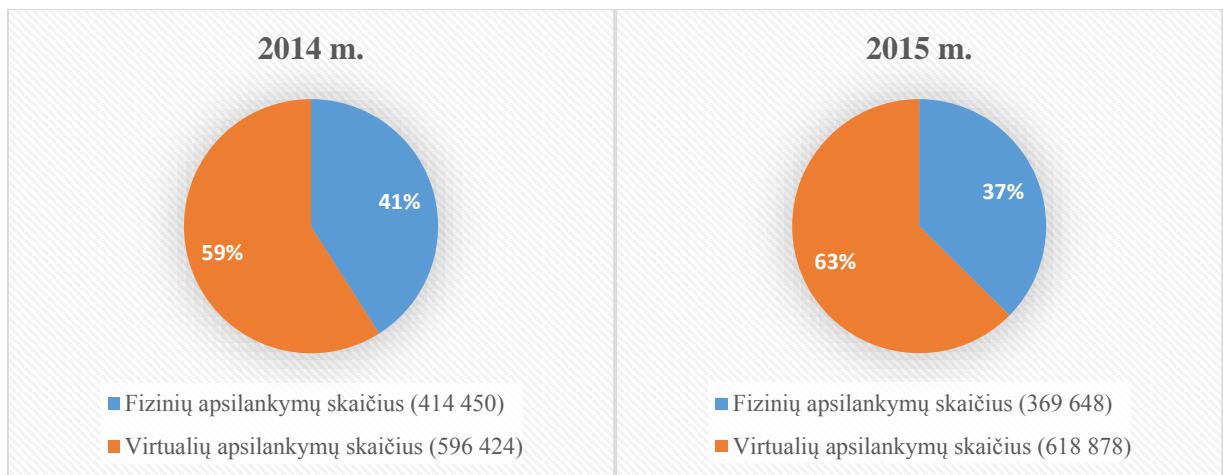
Bibliotekos veiklą formuoja kintantys bendruomenės poreikiai: kuriamos naujos paslaugos, virtuali aplinka, naudojami nauji patrauklesni paieškos įrankiai, mobiliosios technologijos, socialiniai tinklai. Bibliotekoje kuriama akademiška aplinka, socialiai patrauklios ir jaukios erdvės.

Bibliotekoje veikia 16 skaityklų, kuriose yra įrengta 521 darbo vieta (2014 m. – 557), iš jų 130 kompiuterizuotų (2014 m. – 143).

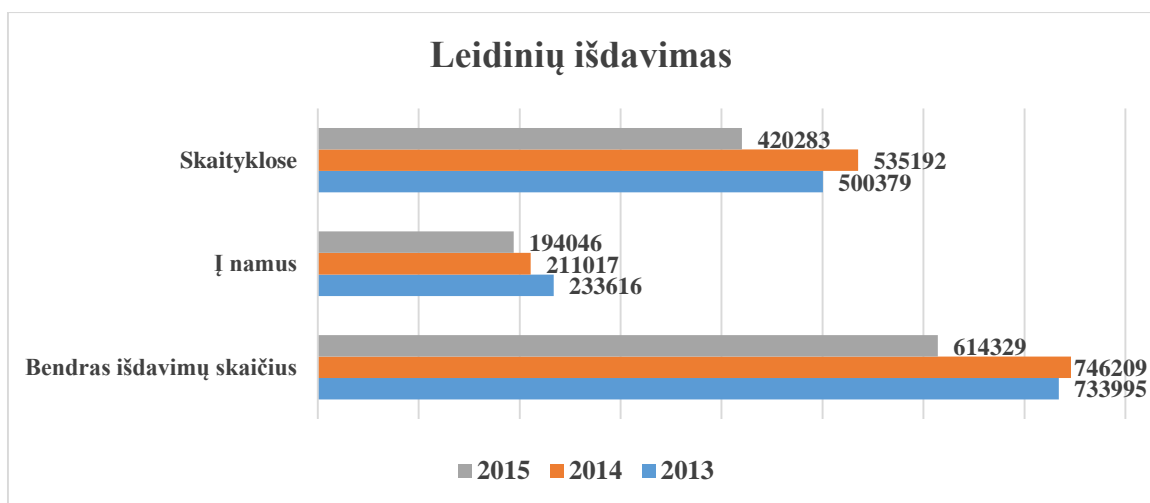
Skaitytojų aktyvumas ir domėjimasis biblioteka išlieka didelis, nors studentų skaičius Universitete ir mažėja. Naudotojai skaityklose turi tinkamas sąlygas individualiam ir grupiniam darbui bei poilsiui, biblioteka jie naudojami kaip studijų, akademinio- kūrybinio darbo, socialinio bendravimo ir laisvalaikio praleidimo vieta.

Biblioteka tapo dar patrauklesnė kitų akademinų bendruomenių nariams. Prašymus naudotis biblioteka pateikė Vilniaus universiteto ir Vilniaus kolegijos studentai. Jei per 2014 metus nakties metu biblioteka naudojosi **364** išorės lankytojai (iš jų – 295 VU studentai), tai 2015 m. – jau **889** lankytojai (iš jų – 847 VU studentai).

Lankytojų fizinių ir virtualių apsilankymų pokyčiai

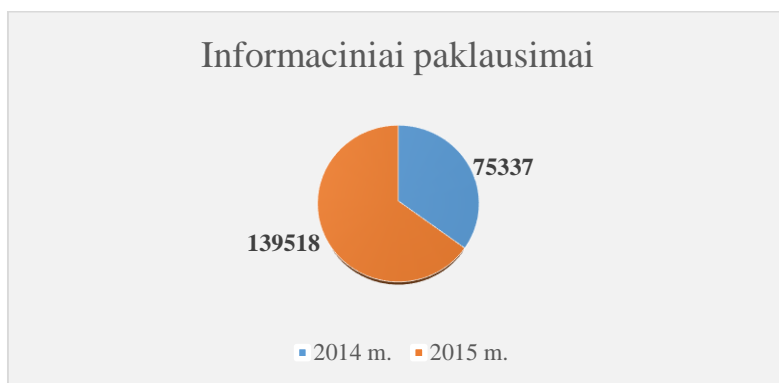

Universiteto bibliotekos populiarumą iliustruoja ir virtualių apsilankymų skaičius. Informacinės ir komunikacinės technologijos leidžia tobulinti bibliotekos paslaugas. Nuotolinė prieiga prie informacijos išteklių yra labai patraukli naudotojams, todėl daugėja virtualių bibliotekos lankytojų, kurie naudojami elektroniniais ištekliais, duomenų bazėmis, teikiančiomis gausybę informacijos efektyviam studijavimui. Tačiau tai gali būti viena iš priežasčių, kodėl mažėja lankytojų aktyvumas naudojantis bibliotekos fiziniiais ištekliais. Kita fizinių išteklių panaudos mažėjimo priežastis – registruotų bibliotekos naudotojų mažėjimas: 2015 m. bibliotekoje buvo 14 903 registruoti naudotojai (2014 m. – 16 382).

MRU bendruomenės nariai naudojami tarpbibliotekine leidinių užsakymo paslauga (TBA ir TTBA). 2015 m. pateikė 89 užsakymus knygoms iš kitų bibliotekų atsiųsti. Iš gautų užsakymų – 43 buvo įvykdyti. Mykolo Romerio universiteto biblioteka įvykdė 6 kitų bibliotekų TBA užsakymus. Daug dėmesio skiriama informacijos sklaidai apie elektroninius išteklius bei bibliotekos paslaugas. Informacija pateikiama bibliotekos tinklalapyje, siunčiama elektroniniu paštu, parengti Interneto nuorodų katalogas ir Teminis elektroninių išteklių katalogas, parengti mokymo kursai ir pagalba, kaip naudotis elektroniniais ištekliais. Bendraujama su naudotojais šiuolaikinėmis komunikacijos formomis - MRU bibliotekos paskyrose *Facebook*, *Twitter*, *YouTube*.

Bibliotekos darbuotojai nuolat konsultuoja lankytojus informacijos paieškos klausimais ir teikia individualią pagalbą prie Informacinio stalo bei Abonemente.

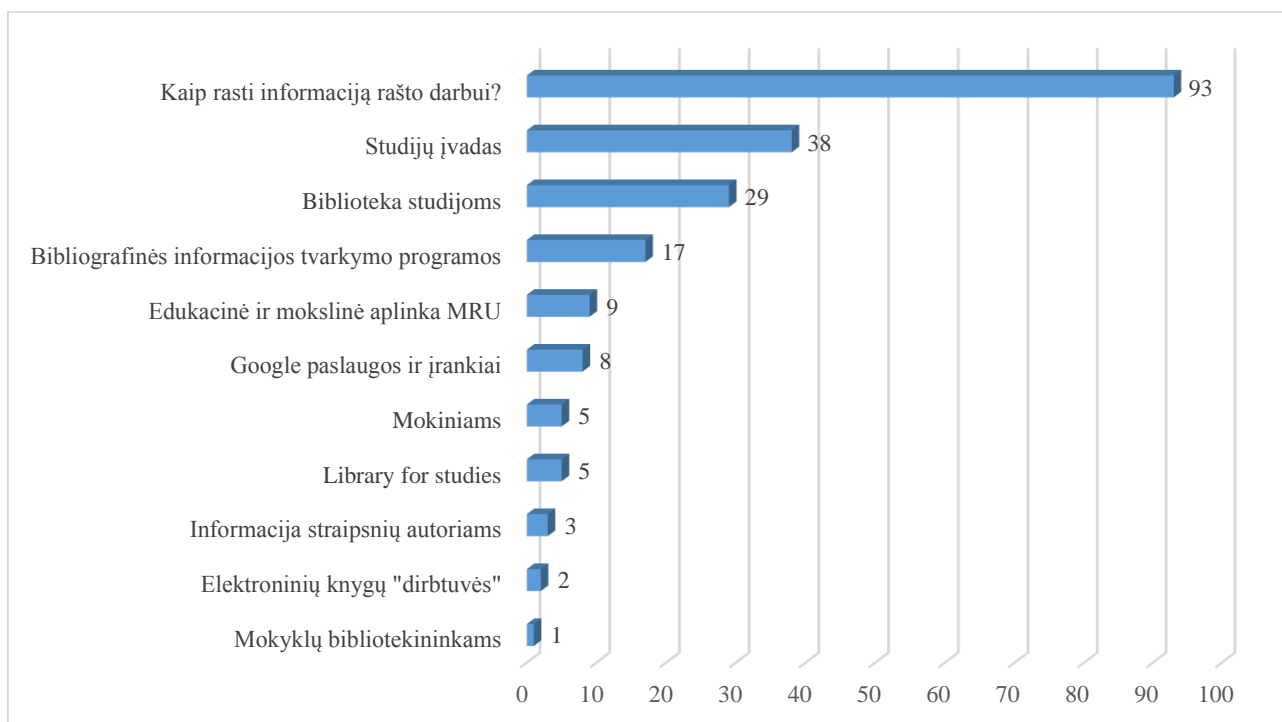

Teminių bibliotekininkų veikla

Informacinių paslaugų kokybe ir informacinės kompetencijos ugdymu rūpinasi bibliotekos teminių bibliotekininkų grupė. Ši veikla yra nukreipta į visas Universiteto bendruomenės grupes, siekiama apimti visų studijų pakopų studentus, darbuotojus, dėstytojus ir mokslininkus. Daug pastangų dedama organizuojant mokymus įvairioms naudotojų grupėms.

2015 m. bibliotekoje ir virtualioje studijų aplinkoje Moodle organizuota 210 įvairių mokymų lietuvių ir anglų kalbomis. Dėstytojams ir mokslininkams buvo vedami bibliografinės informacijos tvarkymo programų ZOTERO ir Mendeley mokymai. Teminiai bibliotekininkai dalyvavo dėstytojų rengimo programoje „Edukacinė ir mokslinė aplinka Mykolo Romerio universitete“, kur pristatė įvairias temas: mokslinė komunikacija, publikavimosi informacija, informacijos paieška bibliotekos ir užsienio duomenų bazėse ir atvirosios prieigos ištekliuose.

Mokymų įvairovė 2015 m.

MRU teminiai bibliotekininkai glaudžiai bendradarbiavo su studentais, dėstytojais bei darbuotojais iš akademinių padalinių, palaikė ryšius rengdami mokymų kursus, teikdami informacinę pagalbą ir išteklių pristatymą, ugdydami informacijos paieškos ir jos valdymo įgūdžius praktiniuose grupių/kurso mokymuose Moodle aplinkoje bei asmeninėse konsultacijose.

2015 m. teminiai bibliotekininkai dalyvavo kuriant naują studijų dalyką „Studijų įvadas“ I kurso bakalauro studijų studentams. Pravedė 38 mokymus šio dalyko tema „Informacijos šaltiniai ir jų paieška“ lietuvių ir anglų kalbomis, atliko studentų užduočių formalųjį vertinimą.

Be minėtų funkcijų, MRU teminiai bibliotekininkai teikia šias paslaugas: rengia bibliografinius sąrašus ir informacijos paieškos strategijas, rengia įvairių metodinę medžiagą, veda ekskursijas po biblioteką ir pristato bibliotekos išteklius studijų programų ir fakultetų ekspertinio vertinimo metu.

Pagrindiniai teminių bibliotekininkų veiklos rodikliai

Veikla	2014 m.	2015 m.
Bibliotekininko kvietimas į paskaitą	26	38
Ekskursijos po MRU biblioteką	52	49
Informacijos paieškos strategijos	68	80
Bibliografiniai sąrašai	94	87
„Užsisakyk bibliotekininko konsultaciją“	104	117
Metodinė medžiaga	63	121
Mokymai	197	210
Teminės užklauskos	474	701

Daugumos teikiamų paslaugų rodikliai kasmet didėja. Atkreiptinas dėmesys į 2015 m. išaugusį teminių užklauskų skaičių, iš kurių 319 yra susijusios su mokslometrijos ir publikavimosi klausimais. Atliekama MRU mokslininkų cituojamumo analizė, tikrinamos MRU autorių publikacijos Thomson Reuters Web of Science ir Scopus duomenų bazėse, rengiami teminiai mokslinių žurnalų su cituojamumo rodikliais sąrašai iš Thomson Reuters Journal Citation Reports duomenų bazės, atnaujinamas įrankis „MRU partnerių leidyba“, pateikiamas pasaulyje pripažintų leidyklų ir nepatikimų žurnalų sąrašas, administruojama tinklalapio rubrika „Informacija straipsnių autoriams“. Kasmet auga mokamų paslaugų užsakymų skaičius, kuriomis naudojasi net tik MRU bendruomenė, bet ir bibliotekos svečiai.

Bibliotekos pajamos už mokamas paslaugas (Eur)

Metai	Mokamos paslaugos svečiams	Bibliografinių sąrašų sudarymas	Mokestis už laiku negražintus leidinius	Viso
2013	298,31	1 419,14	32 758,21	34 475,66
2014	483	2 114,23	31 669,75	34 266,98
2015	502,72	1 932,65	25 462,19	27 897,56

Bibliotekos darbuotojų kompetencija įgalina dalyvauti moksliniuose tyrimuose, rengti projektus ir juose dalyvauti. Spalio mėnesį 5 teminiai bibliotekininkai persikėlė į MRU LAB, kur vykdydami įprastines veiklas jie pradėjo bendradarbiauti su laboratorijomis ir Mokslo ir inovacijų paramos centro

skyriais. Pagrindinės bendradarbiavimo kryptys yra pagalba projektinėje veikloje ir laboratorijų užklausų vykdymas (parengtas komunikacijos ir informacijos sklaidos įrankis).

Daug dėmesio skiriama pasaulinėms atvirosios prieigos iniciatyvoms, jų sklaidai ir palaikymui. Teminiai bibliotekininkai aktyviai dalyvavo plėtojant MRU atvirosios prieigos politiką: organizavo atvirosios prieigos renginius, atstovavo Universitetą PASTEUR4OA atvirosios prieigos konferencijoje Budapešte “Working Together to Promote Open Access Policy Alignment in Europe”.

Kita veikla

Bibliotekos populiarumą lemia ne vien išteklių ir paslaugų naudotojams gausa, naujų informacinių technologijų taikymas, puiki aptarnavimo kokybė, bet ir nuolat vykstantys įvairūs kultūros renginiai – parodos, susitikimai, diskusijos ir pristatymai. Biblioteka kviečia į renginius ir apie savo veiklą informuoja akademinę bendruomenę rengdama naujienlaiškį „Bibliotekos aktualijos“.

Kita bibliotekos veikla

Kita veikla	2014 m.	2015 m.
Parodos, renginiai	133	144
„Bibliotekos aktualijos“ naujienų biuletenis (Nr.)	8	9

Praėjusius metus galima išskirti meninių parodų įvairove. Bibliotekoje savo darbus eksponavo žymūs menininkai ir tautodailininkai, vyko dailės mokytojų ir moksleivių darbų parodos. Jos menines erdves puošė ne tik paveikslai, nuotraukos, bet ir įspūdingos prieverpstės, o parodinėse spintose puikavosi keramikiniai puodeliai, knygų skirtukai, atšvaitai, nuostabios užrašų knygutės ir atvirukai.

2015 m. biblioteka MRU bendruomenę pakvietė į 20 renginių: susitikimą su Algimantu ir Edita Čekuoliais, A. Platkauskaitės dokumentinio filmo „Pasaulio virtuvė“ peržiūrą, poetinį-muzikinį aktorės Olitos Dautartaitės ir saksofonininko Petro Vyšniausko dialogą „Bet būties toks trumpas skrydis“ ir kt. MRU bendruomenė pamėgo meno darbų parodas, renginius. Drauge su Universiteto Frankofonijos centru, Azijos centru bei Literatūros klubu rengė teminius vakarus, naujų knygų pristatymus, susitikimus su rašytojais, publicistais.

Bibliotekoje viešėjo ir smalsieji „Z“ kartos atstovai – vaikų darželių auklėtiniai – jiems buvo surengtos žaismingos pažintinės ekskursijos ir viktorinos.

Interneto skaitykloje vyko trečiasis projekto FOSTER renginys Lietuvos tyrėjams „Atvirasis mokslas jauniems tyrėjams: iššūkiai ir galimybės“ – diskusija „Atviroji prieiga Lietuvoje: siekiniai ir kliūtys“.

Kvalifikacija

2015 m. bibliotekos darbuotojai kvalifikaciją kėlė tarptautinėse ir Lietuvos mokslinėse konferencijose, seminaruose, mokymuose, pažintinių ir tikslinių vizitų bei komandiruočių į užsienio universitetus metu.

Kvalifikacija

Kvalifikacijos kėlimas	Renginių skaičius
Konferencijose	16
Seminaruose (gyvai ir internetu)	47
Stazuotėse (užsienyje)	2
Pažintinių/tikslinių vizitų metu	

Iš jų:	
<i>Lietuvoje</i>	2
<i>užsienyje</i>	4
Tobulinimosi kursuose	15
Iš jų:	
<i>kalbų</i>	2
<i>profesinių įgūdžių</i>	13
Viso: 86	

2015 m. bibliotekoje lankėsi 4 stažuotojai iš Vroclavo (Lenkija) ir Kordobos (Ispanija) Universitetų. Su jais buvo pasidalinta patirtimi, pristatyta teminių bibliotekininkų veiklos specifika ir paslaugos naudotojams.